

VEGA, Amador. *Tentativas sobre el vacío.* Barcelona: Fragmenta, 2022. 710 p.

Amador Vega escriu amb elegància i coneixement per conduir-nos vers la saviesa. El conjunt de la seva obra dins el marc de l'estètica, la filosofia i l'espiritualitat evidencia no només una coherència interna, sinó una voluntat d'ajudar a la reflexió. En aquest sentit, els seus assajos tracten el lector com a adult, sense concessions estilístiques ni falses simplificacions, sinó amb un rigor insubornable. En són un bon exemple *Tres poetas del exceso. La hermenéutica imposible en Eckhart, Silesius y Celan* (2011); *Sacrificio y creación en la pintura de Rothko* (2010); *Arte y santidad. Cuatro lecciones de estética apofática* (2005); *Tratado de los cuatro modos del espíritu* (2005); *Zen, mística y abstracción. Ensayos sobre el nihilismo religioso* (2002); *Ramon Llull y el secreto de la vida* (2002); i un primerenc *Passió, meditació i contemplació. Sis assaigs sobre el nihilisme religiós* (1999). Fins i tot, es cospa això mateix en un text diferent com és *Libro de horas de Beirut* (2014). En tots aquests assajos hi batega l'esforç de síntesi d'anys de recerca i de reflexió, posat a disposició del lector per tal de comunicar unes vivències. I és que el pensament de Vega, malgrat potser l'aparença inicial d'afany de racionalització, parteix sempre de l'experiència i apunta vers un món compartit.

Ara, l'editorial Fragmenta té la felicitat inspiració de recopilar diversos articles publicats per Vega al llarg dels darrers 20 anys on es repassen les complexes i riques relacions entre estètica i espiritualitat. I la veritat és que, llegit aquest recull, l'experiència és singular: per una banda, es confirmen les idees bàsiques i les insinuacions recollides en cadas-

cun dels assajos considerats individualment, però, per altra banda, la lectura contínua de les 700 pàgines permet que emergeixin aspectes inesperats.

Sigui com sigui, en aquest assaig apareixen els més variats artistes (Anish Kapoor, Mark Rothko, Bill Viola, Perejaume, Salvador Dalí, Jorge Oteiza, Paul Celan o Rilke), pensadores (Mestre Eckhart, Ramon Llull) i estils (els jardins de Kyoto) per recordar-nos les preguntes fundacionals de tota cultura i del procés de construcció identitària: el llenguatge i la seva capacitat de remetre'ns a una dimensió transcendent. Tot plegat per mostrar-nos (i aquí hi ha la gosadia de Vega) com el buit pot dur a l'espiritualitat, com allò irrepresentable pot anar de bracet amb la plenitud. Destaquem, d'una manera especial, les reflexions dedicades als diferents representants de l'Escola de Kyoto (Nishida, Tanabe, Ueda) i les sempre sorprenents lectures que Vega proposa sobre Ramon Llull.

Amb el prodigi d'erudició i l'estil curós que el caracteritzen, Vega valora la capacitat de generar espai perquè irrompi l'Alteritat. No es tracta de la negativitat i del nihilisme com a desesperació o dimissió existencial sinó com a assajos de vivència profunda de nosaltres mateixos i del conjunt de la realitat, d'una buidor creativa que no se satisfà amb dicotomies, d'un silenci paradoxalment eloqüent. En definitiva, de l'elogi de l'excés creatiu de l'art i de l'espiritualitat entesos com a do. En aquest sentit, llegir Vega és intensament evocador, creativament gratificant i intel·lectualment estimulant.

L'Epíleg Bizantí amb què acaba l'assaig ens ha recordat el *Libro de horas de Beirut*: el viatge per la Mediterrània és la metàfora del trajecte existencial on tots els periples són una ficció i cada passa estimula la imaginació, on in-

tuïm que encara no som a la nostra veritable pàtria. Som en situació de purgatori, en un estadi d'espera.

Francesc-Xavier Marín
Universitat Ramon Llull